

Міністерство освіти України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет міжнародних відносин

Серія: міжнародне право. Випуск

ПРАВО ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

Програма курсу та плани семінарських занять
для студентів факультету міжнародних відносин

Львів 2004

Олексів О.Б., Репецький В. М.

Право зовнішніх зносин: програма курсу та плани семінарських занять для студентів факультету міжнародних відносин. – Львів: факультет міжнародних відносин Львівського національного університету імені Івана Франка, 2004. - 50 с.

Затверджено кафедрою європейського права. Протокол № 14 від 30.03.2004р.

© Олексів О.Б., Репецький В. М.

„Право зовнішніх зносин” займає важливе місце в системі міжнародного публічного права. Дипломатичне і консульське право – один з важливих інструментів реалізації зовнішньої політики держави. Тому сучасна дипломатія потребує належної міжнародно-правової регламентації, яка б враховувала інтереси всіх держав. Можливість зрозуміти і засвоїти основні положення про механізм реалізації дипломатичного права у кожній конкретній державі і, зокрема, в Україні, надає курс „Права зовнішніх зносин”. Вказана дисципліна має не лише теоретичне, але й практичне значення, оскільки дає розуміння сучасних форм і методів реалізації дипломатії, розкриває правовий статус дипломатичних і консульських представництв, їх персоналу, привілеї та імунітети та інше. Семінарські і практичні заняття дають можливість поглибити і систематизувати вивчення найбільш важливих, складних і актуальних тем курсу „Права зовнішніх зносин”. Вони направлені на всестороннє поглиблення тем лекційного курсу та аналіз сучасної літератури, нормативного матеріалу і матеріалів практики з даної проблеми. Основою для підготовки до кожного семінару є нормативні акти: міжнародні конвенції з питань дипломатичної і консульської діяльності, універсальні міжнародні договори, матеріали міжнародних дипломатичних конференцій, консульські конвенції, акти внутрішнього права і т.д. У своїй сукупності вони дають можливість засвоїти зміст найважливіших інститутів даної галузі міжнародного права, структуру внутрішньодержавних та закордонних органів, які здійснюють дипломатичну діяльність і таким чином ґрунтовно підготуватися до відповідей на основні питання теми.

СТРУКТУРА КУРСУ:

Лекції

- Тема 1.* Теоретичні основи правового регулювання зовнішніх зносин держав.
- Тема 2.* Органи здійснення зовнішніх зносин держав.
- Тема 3.* Міжнародно-правове регулювання діяльності дипломатичних представництв держав за кордоном.
- Тема 4.* Структура і персонал дипломатичного представництва.
- Тема 5.* Функції дипломатичних представництв.
- Тема 6.* Дипломатичні привілеї та імунітети.
- Тема 7.* Право спеціальних місій.
- Тема 8.* Дипломатичне право міжнародних організацій.
- Тема 9.* Консульське право.
- Тема 10.* Особливості дипломатичної служби зарубіжних держав та міжнародних організацій.

Семінарські заняття

- Тема 1.* Зовнішні зносини, дипломатія і міжнародне право.
- Тема 2.* Природа сучасного права зовнішніх зносин.
- Тема 3.* Внутрідержавні органи зовнішніх зносин.
- Тема 4.* Закордонні органи зовнішніх зносин.
- Тема 5.* Встановлення і припинення дипломатичних відносин.
- Тема 6.* Структура і персонал дипломатичного представництва.
- Тема 7.* Функції дипломатичних представництв.
- Тема 8.* Дипломатичні привілеї та імунітети.
- Тема 9.* Право спеціальних місій.
- Тема 10.* Дипломатичне право міжнародних організацій.
- Тема 11.* Консульське право.
- Тема 12.* Особливості дипломатичної служби зарубіжних держав.
- Тема 13.* Участь міжнародних організацій у розвитку дипломатичних відносин.

ПРОГРАМА КУРСУ

Тема 1. Теоретичні основи правового регулювання зовнішніх зносин держав.

Поняття дипломатії та дипломатичної служби. Дипломатія і міжнародне право – основні засади регулювання міждержавних відносин.

Основні етапи становлення та розвитку дипломатії. Становлення української дипломатії.

Зовнішні зносини держав і право зовнішніх зносин. Поняття та суть права зовнішніх зносин. Об'єкт і суб'єкти права зовнішніх зносин.

Джерела права зовнішніх зносин та його кодифікація. Конвенційні та звичаєві норми міжнародного права в сфері зовнішніх зносин держав.

Роль внутрідержавного законодавства в регламентації створення і діяльності органів зовнішніх зносин.

Тема 2. Органи здійснення зовнішніх зносин держав.

Органи зовнішніх зносин держави та їх система.

Внутрідержавні конституційні і спеціалізовані органи зовнішніх зносин. Вищі законодавчі органи держави. Глава держави. Глава уряду та уряд в цілому. Міністр закордонних справ. Центральний апарат Відомства зокордонних справ. Інші міністерства та відомства: міністерство фінансів, торгівлі, культури, внутрішніх справ.

Закордонні органи зовнішніх зносин. Постійні та тимчасові органи зовнішніх зносин. Постійні дипломатичні представництва. Консульські установи. Представництва держав при міжнародних організаціях. Тимчасові дипломатичні місії. Торговельно-економічні місії. Спеціальні місії. Військові місії. Делегації на міжнародних конференціях. Представництво держав у міжнародних комісіях. Інформаційні, культурні та інші представництва.

Тема 3. Міжнародно-правове регулювання діяльності дипломатичних представництв держав за кордоном.

Підстави встановлення дипломатичних відносин. Міжнародно-правове визнання держави. Визнання уряду і встановлення дипломатичних відносин.

Відкриття дипломатичного представництва. Агреман та призначення глави дипломатичного представництва. Вірчі грамоти. Початок вступу глави дипломатичного представництва на посаду. Початок діяльності

дипломатичного представництва. Призначення членів персоналу дипломатичного представництва.

Підстави припинення дипломатичних відносин. Припинення функцій глави і членів персоналу дипломатичного представництва. Відкличні грамоти.

Тема 4. Структура і персонал дипломатичного представництва.

Види дипломатичних представництв. Основні класи глав представництв: клас послів, клас посланників та повірених у справах. Дипломатичні ранги. Національне законодавство держав про дипломатичні ранги.

Структура дипломатичного представництва. Персонал дипломатичного представництва: дипломатичний персонал, адміністративно-технічний та обслуговуючий персонал.

Глава дипломатичного представництва. Принципи першості між главами дипломатичних представництв. Дипломатичний корпус та його функції. Дуайен дипломатичного корпусу та його правовий статус.

Тема 5. Функції дипломатичних представництв.

Становлення та розвиток функцій дипломатичного представництва.

Основні дипломатичні функції: функція представництва, дипломатичного захисту, ведення переговорів, інформаційна, заохочення дружніх відносин між державами.

Представництво інтересів третьої держави та її громадян.

Засоби ефективного здійснення функцій дипломатичного представництва.

Тема 6. Дипломатичні привілеї та імунітети.

Поняття та юридична природа дипломатичних привілеїв та імунітетів. Теоретичне обґрунтування дипломатичних привілеїв та імунітетів: представницька теорія, теорія екстериторіальності, функціональна теорія.

Класифікація дипломатичних привілеїв та імунітетів.

Основні привілеї та імунітети дипломатичного представництва: недоторканість приміщень, фіскальний імунітет, недоторканість архівів, документів, офіційної кореспонденції дипломатичного представництва, право користування прапором та емблемою акредитуючої держави, свобода зносин дипломатичного представництва, імунітет дипломатичної пошти,

статус дипломатичних кур'єрів, питання імунітету щодо дипломатичних засобів пересування.

Основні привілеї та імунітети персоналу дипломатичного представництва. Привілеї та імунітети дипломатичного персоналу: особиста недоторканість; недоторканість житла; імунітет від кримінальної, цивільної та адміністративної юрисдикції; фіскальний імунітет; митні привілеї. Імунітети та привілеї адміністративно-технічного персоналу. Привілеї та імунітети обслуговуючого персоналу.

Початок і завершення дії дипломатичних привілеїв та імунітетів. Дія дипломатичних привілеїв та імунітетів на території третьої держави.

Тема 7. Право спеціальних місій.

Поняття та характерні риси спеціальних місій. Класифікація спеціальних дипломатичних місій.

Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних дипломатичних місій.

Статус спеціальних дипломатичних місій у сучасному міжнародному праві. Привілеї та імунітети спеціальних дипломатичних місій та їх персоналу.

Особливості використання інституту спеціальних місій в дипломатичній практиці України на сучасному етапі.

Тема 8. Дипломатичне право міжнародних організацій.

Поняття та особливості дипломатичного права міжнародних організацій. Джерела дипломатичного права міжнародних організацій та їх кодифікація.

Правовий статус постійних представництв держав при міжнародних організаціях. Функції постійних представництв держав при міжнародних організаціях.

Порядок призначення глави та членів постійних представництв держав при міжнародних організаціях.

Припинення функцій постійного представника та членів дипломатичного персоналу постійного представництва при міжнародній організації.

Постійні місії спостерігачів у міжнародних організаціях. Делегації та спостерігачі держав в органах міжнародних організацій і на міжнародних конференціях.

Привілеї та імунітети представництв держав при міжнародних організаціях та їх персоналу.

Тема 9. Консульське право.

Поняття консульського права. Джерела консульського права та його кодифікація.

Встановлення консульських відносин та заснування консульських установ. Особливості статусу консульських установ. Консульський округ.

Класи консульських установ: генеральне консульство, консульство, віце-консульство, консульське агенство.

Початок та завершення консульської місії. Консульський патент та екзекватура. Консульські класи. Персонал консульських установ та порядок його призначення. Консульський корпус. Дуайен консульського корпусу.

Структура консульських установ. Функції консульських установ і засоби їх здійснення.

Почесне консульство. Правовий статус почесних консулів. Сучасні тенденції в діяльності почесних консульств.

Поняття та юридична природа консульських привілеїв та імунітетів. Привілеї та імунітети консульських установ. Привілеї та імунітети працівників консульських установ.

Консульський статут України.

Тема 10. Особливості дипломатичної служби зарубіжних держав та міжнародних організацій.

Основні тенденції розвитку дипломатичної служби зарубіжних країн на сучасному етапі. Співвідношення між органами зовнішніх зносин різних держав в здійсненні ними дипломатичної діяльності.

Сучасна зовнішньополітична система США та Великобританії. Структура Міністерства закордонних справ Франції. Реформа дипломатичної служби Франції. Організація дипломатичної служби в ФРН. Сучасна дипломатична служба Японії. Становлення дипломатичної служби Словаччини.

Підготовка дипломатичних кадрів та просування по дипломатичній службі в країнах Європи та США.

Багатостороння та колективна дипломатія Латиноамериканських держав. Організація багатосторонньої дипломатії Латиноамериканських держав. Колективна дипломатія Латиноамериканських держав. Представництво Латинської Америки в міжнародних організаціях та об'єднаннях універсального характеру.

Представництво держав при ООН та спеціалізованих установах ООН.

Дипломатичні структури Європейського Союзу. Зовнішньополітичний механізм Європейського Союзу. Європейські інститути дипломатичного представництва.

Дипломатична служба Святого престолу. Історія папської дипломатії. Сучасна зовнішньополітична служба Ватикану. Закордонні представництва Святого престолу. Особливості дипломатичних представництв при Святому престолі. Протокол папської дипломатії. Характерні особливості дипломатії Святого престолу.

Наукова література:

1. Аваков М.М., Ильин Ю.Д. Венская конвенция по консульским сношениям // Советский ежегодник международного права, 1963. – 1965. – с.271-290.
2. Ашавский Б. М. Межправительственные конференции. - М., 1980.
3. Барулин П. Г. Статус дипломатической почты и дипломатического курьера // Сов. ежегодник международного права. 1983. - М., 1984. - с.159-171.
4. Бережков В. М. Страницы дипломатической истории. – М., 1987.
5. Білоусов М. Українська дипломатія: можливості, надбання, проблеми // Український часопис міжнародного права. – 1993, №1.
6. Блажей В. В. Правові засади організації дипломатичної служби України // Науковий вісник дипломатичної академії України. – К., 1998. – Вип. 1. – с. 178 – 185.
7. Бланке У. Заграничная служба США. - М., 1974.
8. Блищенко И. П. Дипломатическое право. - М., 1990.
9. Блищенко И. П. К вопросу о принципах отношений государств с международными организациями // Сов. ежегодник международного права, 1964-1965. –М., 1966.
10. Блищенко И. П. Принцип неприкосновенности дипломатического агента // Сов. ежегодник международного права. 1973. - М., 1975. - с. 190 - 202.
11. Блищенко И. П., Дурденевский В.Н. Дипломатическое и консульское право. - М., 1962.
12. Блищенко И. П., Дурденевский В.Н. История возникновения и развития дипломатических и консульских институтов. – М., 1962.
13. Блищенко И. П., Худолий П. А. Дипломатическая служба скандинавских стран. – М., 1973.
14. Бляблин В. Г. Некоторые вопросы толкования современной международно-правовой доктриной норм международного права, регулирующих дипломатические привилегии и иммунитеты // Сов. ежегодник международного права. 1985. - М., 1986. - с. 213 - 220.
15. Бобылев Г. В., Зубков Н. Г. Основы консульской службы. - М., 1986.

16. Богданов О. В. Правовые вопросы пребывания ООН в США. – М., 1962.
17. Богданов О. В. Штаб-квартира ООН в США. – М., 1976.
18. Борисов Ю. В. Дипломатия Людовика IV. - М., 1991.
19. Вейнер П.П. Консулы в христианских государствах Европы и Северно-Американских Соединённых Штатов. – Спб., 1986.
20. Веденеев Д. З досвіду дипломатичної служби України // Розбудова держави. – 1993, № 3.
21. Виноградов В.М. Эпизоды из дипломатической практики. – М., 1993.
22. Внешняя политика и дипломатия зарубежных стран. – М., 1981.
23. Войцехович А. М. О понятии института права убежища // Сов. государство и право. - 1981. - № 4. - с. 95-99.
24. Воронцов Г. А. Правила процедуры в многосторонней дипломатии. – М., 1986.
25. Вуд Дж., Серре Ж. Дипломатический церемониал и протокол. – М., 1976.
26. Галенская Л. Н. Право убежища (международно-правовые вопросы). - М., 1968.
27. Ганюшкин В. В. Дипломатическое право международных организаций. - М., 1972.
28. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
29. Гуменюк Б. І. Спеціальні місії як форма дипломатії // Політика і час. – 1997. - № 11. – с. 57 – 63.
30. Гуменюк Б. І., Щерба О. В. Сучасна дипломатична служба. – К., 2001.
31. Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала. - М., 1995.
32. Дипломатия иностранных государств / под ред. Зоновой Т. В. - М., 2004.
33. Дипломатія сучасної України. – К., 1997.
34. Дурденевский А. М., Блищенко И. П. Понятие дипломатического иммунитета // Изв. вузов. Правоведение. – 1962. - № 4. – с.120 - 127.
35. Дурденевский В.Н., Крылов С.Б. Организация Объединенных Наций. Сборник документов, относящихся к созданию и деятельности. –М., 1956.
36. Дюррозель Жан-Батіст. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К., 1995.
37. Западная дипломатия и внешне-политические стереотипы. – М., 1976.
38. Зонова Т. В. Дипломатическая служба Италии. – М., 1995.
39. Зонова Т. В. Дипломатия Ватикана в контексте эволюции европейской политической системы. – М., 2000.
40. Зонова Т.В. Дипломатия в условиях европейской интеграции и регионализации // Мир и Россия на пороге XXI в. - М., 2001.
41. Зорин В. А. Основы дипломатической службы. 2-е изд. исправл. и доп.- М., 1979.
42. Ивонин Ю. Е. У истоков европейской дипломатии нового времени. – Минск, 1984.

43. Ильин Ю. Д. Основные тенденции в развитии консульского права. – М., 1975.
44. Камбон Ж. Дипломат. К., 1997.
45. Качуренко Е. К. Конвенція про спеціальні місії // Радянське право. – 1971. - № 1. – с. 91 -93.
46. Качуренко Ю., Кравець А. Про статус дипломатичної пошти і дипломатичних кур'єрів // Рад. право, 1985.- № 9. - с.70 - 73.
47. Квасов О. К. Дипломатия и дипломатическая служба Латинской Америки. – М., 2001.
48. Ковалев А. А. Привилегии и иммунитеты в современном международном праве. - М., 1986.
49. Кравец А. В. Становление и развитие института свободы отношений государств в официальных целях // Сов. ежегодник международного права. 1988. - М., 1989. - с. 194 - 202.
50. Крылов С. Б. Принципы участия государств в системе ООН. – М., 1986.
51. Кузнецов С. А. Представители государств в международных организациях. - М., 1980.
52. Кулик О., Сардачук П. Элементы дипломатического протокола та дипломатичної практики в історії України. – Львів, 2000.
53. Лазарев М. И. Значение международно-правовой терминологии в работе дипломата. - М., 1969.
54. Левин Д. Б. Дипломатический иммунитет. - М.-Л., 1949.
55. Левин Д. Б. Дипломатия. Ее сущность, методы и формы. – М., 1962.
56. Левин Д. Б. Международное право, внешняя политика и дипломатия. - М., 1981.
57. Мартенс Ф.Ф. О консулах и консульской юрисдикции на Востоке. – Спб., 1873.
58. Матвеев В. М. Британская дипломатическая служба. - М., 1990.
59. Матвеев В. М. Дипломатическая служба США. - М., 1987.
60. Машев Д. Дипломатическое и консульское право. – София, 1986.
61. Минасян Н. М. Источники дипломатического права // Сов. ежегодник международного права. 1974. – М., 1976. – с. 140 - 155.
62. Митрофанов М. В. Служащие международных организаций. – М., 1981.
63. Мовчан А. П. Венская конвенция по вопросам о дипломатических сношениях и иммунитетах (март-апрель 1961 г.) // Сов. государство и право. – 1962. - № 2. – с. 115 - 121.
64. Моджорян Л. А. Правовое положение дипломатических представительств и их персонала // Сов. ежегодник международного права. 1974. – М., 1975. – с. 156 - 169.
65. Молочков Ф.Ф. Дипломатический протокол и дипломатическая практика. – М., 1979.
66. Нариси з історії дипломатії України. – К., 2001.
67. Никольсон Г. Дипломатия. – М., 1941.

68. Панов А. Н. Дипломатическая служба Японии. – М., 1996.
69. Пахомов Е., Сифурова Л. Дипломатия и дипломатическая служба США. – М., 2001.
70. Петренко Н. И. Основы консульского права. – М., 1986.
71. Пилц Р. Юридическая природа привилегий и иммунитетов, предоставленных на основе международных конвенций в двусторонних отношениях государств // СССР и международно-правовые проблемы современных международных отношений. – М., 1984. – с. 89 - 115.
72. Попов В. И. Современная дипломатия. – М., 2003.
73. Правила процедуры многосторонней дипломатии. – М., 1986.
74. Работа Комиссии международного права. ООН. Нью-Йорк, 1989.
75. Репецкий В.М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
76. Романов В. А. Венская конвенция о дипломатических сношениях и основные вопросы кодификации международного права в области дипломатических привилегий и иммунитета // Сов. ежегодник международного права. 1962. – М., 1963. – с. 65 - 88.
77. Руденко Г.Д. Основы дипломатического протокола. – К., 1996.
78. Сабанин П.В. Посольское и консульское право. – М., 1930.
79. Сакун О. Ф. Международное право и правовой статус консулов // Правоведение. – 1963, №3.
80. Сандровский К. К. О кодификации норм международного права, которые относятся к специальным дипломатическим миссиям // Проблемы правоведения. – 1965. – Вып. № 2. – с. 123 – 128.
81. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.
82. Сандровский К. К. Специальные дипломатические миссии. Международно-правовые вопросы. – К., 1977.
83. Сандровський К. К. Спеціальні місії в дипломатичній практиці УРСР // Радянське право. – 1968. - №2. – с. 95 – 98.
84. Сатоу Э. Руководство по дипломатической практике. – М., 1961.
85. Селянинов О. П. Дипломатические представительства. - М., 1986.
86. Селянинов О. П. Тетради по истории дипломатической службы государств. – М., 1995.
87. Танин О. Внешнеполитические органы государств // Международная жизнь. – 1986. - № 2. – с. 149.
88. Тункин Г. И. Венская конвенция о дипломатических сношениях // Международная жизнь. – 1961. – 6, - с. 78 - 80.
89. Тункин Г. И. Вопросы посольского права на XI сессии Комиссии международного права ООН // Сов. государство и право. –1957. - № 12. – с. 73 - 83.
90. Фараг М. Дипломатическая служба арабских государств. - М., 1962.
91. Федоров Л. Дипломат и консул. – М., 1965.
92. Черченко І. Засоби парламентського впливу на зовнішню політику Канади // Право України. – 1999. - № 10, с. 102.

93. Черченко І. Участь суб'єктів федерації в механізмі зовнішніх відносин Канади (конституційно-правовий аспект) // Право України. – 2003. - №10, с. 160 - 163.
94. Чиж І.С. Україна в Раді Європи. – К., Парламентське видавництво, 2001.
95. Allan D. United Kingdom. The Foreign and Commonwealth Office. – London, 1999. – p. 210.
96. Bailour J. Pelletier. Les Affaires Etrangeres. - Paris, 1962.
97. Barker J. C. The Abuse of Diplomatic Privileges and Immunities. – Dartmouth, 1998.
98. Barston R. P. Modern Diplomacy. – Longman, 1997. – 308p.
99. Blair A. Permanent Representations to the European Union. – Leicester: Center for the Study of Diplomacy, 2000.
100. Bystricky L. Zaklady Diplomacie. - Bratislava, 2000.
101. Dembinski L. The Modern Law of Diplomacy: External Missions of States and International Organizations. – UNITAR, 1988. - 282p.
102. Denza E. Diplomatic Law. – N.Y., 1976.
103. Effective Negotiation: Case Studies in Conference Diplomacy. – Kluwer, 1989. – 316p.
104. Feltham R. G. Diplomatic Handbook. – 4 ed. – L., - N.Y., 1982.
105. Graham N. A. (eds.) The United States and Multilateral Diplomacy. – Oceana Publications, 1984. – 266p.
106. Hamilton K., Langhorne R. The Practice of Diplomacy. – London & New York, 1995. – 279p.
107. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
108. Hayes-Renshaw F., Lequesne Cr., Loper P. M. The Permanent Representations of Member States to the European Communities // Journal of Common Market Studies, 1989, V. 28, № 2, p. 119 – 137.
109. Jazbec M. The Diplomacies of New Small States. – Ashgate, 2001.
110. Jorgensen K. E. Modern European Diplomacy. – DSP. Discussion Papers, No.21, 1997.
111. Kaufmann J. Conference Diplomacy. – Kluwer, 1988. – 208p.
112. Keukekeire S. The European Union as a Diplomatic Actor. - DSP. Discussion Papers, No.21, 2000.
113. Lewis Ch. State and diplomatic immunity. – 2 ed. – L., 1985.
114. Libera K. Zasady miedzynarodowego prawa konsularnego. –Warszawa, 1960.
115. Minabere Tom-George. Diplomatic Norms and Etiquette (With Treaties and Convention). – Delhi, 1995.
116. Multilateral Diplomacy and the United Nations Today / ed. by J. Muldoon, - Boulder: Westview Press, 1999. – p. 136 – 156.
117. Nissot N. Diplomatie *ad hoc*:les “missions spciales” // Revue Belge et Droit International. – 1968. - № 2. – p. 416 – 422.
118. Ochoa Brun M. Historia de la Diplomacia Espanola. – Madrid, 1991.

119. Pietras Z. J. The Notion of Diplomatic Special Mission in International Law // *Annales UMCS*, 1977. – p. 277 – 293.
120. Ronniny C. N. Diplomatic Asylum. – N.Y., 1965.
121. Salmon J. Manuel de Droit Diplomatique. – Bruxelles, 1994. – 678p.
122. Sawicki S. Immunitet jurysdykcyjny konsula. – W-wa, 1987.
123. Sawicki S. Przywileje i immunitety konsularne. – Wroclaw, 1989.
124. Sen B. A Diplomat's Handbook of International Law and Practice. – Kluwer Academic Publishers, 1988. – 606p.
125. Serra E. La Diplomazia in Italia. – Milano, 1984.
126. Speedwell F. P. Funkcjonowanie misji specjalnych // *Sprawy międzynarodowe*. – 1970, № 3. – p. 117 – 124.
127. Sutor J. Prawo dyplomatyczne i konsularne. – W.: PWN, 1996.
128. The Consular Dimension of Diplomacy / ed. by M. F. Herz, - Georgetown University, 1986. – 76p.
129. The International Law of Diplomacy / ed. by B. S. Murty. – New Haven Press, 1989. – 682p.
130. Waters M. The *ad hoc* diplomat. A Study in Municipal and International Law. – Hague, 1963. – 228p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Віденська конвенція про консульські зносини, 24 квітня 1963 р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – К., 1996. - с. 43 - 68.
3. Конвенція про спеціальні місії і факультативний протокол, від 8 грудня 1969 р., - В зб.: Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 562 - 581.
4. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру, від 14 березня 1975 р. – В зб.: Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.582 - 614.
5. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй, від 13.02.1946. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 615 - 619.
6. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.1947. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.620 - 631.
7. Консульська конвенція між Україною та Російською Федерацією від 15 січня 1993.

8. Консульська конвенція між Україною та Республікою Молдова від 29 серпня 1995 р.
9. Консульська Конвенція між Україною і Республікою Болгарія від 24 липня 1996 р.
10. Консульська конвенція між Україною та Республікою Польща від 8 вересня 1991 р.
11. Консульська Конвенція між Україною і Литовською Республікою від 28 березня 1995 р.
12. Консульська Конвенція між Україною і Турецькою Республікою від 23 травня 1998 р.
13. Протокол з консульських відносин між Україною та Грецькою Республікою від 15 грудня 1997 р.
14. Угода про консульські відносини між Україною і Австралією від 9 березня 1992 р.
15. Конституція України. – К., 1996.
16. Консульський статут України від 02.04.1994р. №127/94; із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 1043/96 від 05.11.1996р.; №150/97 від 17.02.1997р.; № 70/99 від 27.01.1999р.; № 474/2002 від 21.05.2002р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – Київ, 1996. Вип.1, с. 68 - 86.
17. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. №2728–III // Відомості Верховної Ради України, 2002, №5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. №253-IV // ВВР, 2003, №4, ст.30.
18. Закон України „Про дипломатичні ранги України” від 28.11.2002р. №253-IV // Відомості Верховної Ради України, 2003, №4, ст.30.
19. Положення про Міністерство закордонних справ України від 03.04.1999р.; із змінами, внесеними згідно з Указом Президента №1069/2000 від 14.09.2000р. // Офіційний вісник України. – 1999. - №74.
20. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном, затверджене Розпорядженням Президента України 22 жовтня 1992 р. №166/92-рп // Голос України від 28.10.92р. № 206 або Урядовий кур'єр від 06.11.92р. №№ 50 – 51.
21. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.
22. Положення про порядок розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних та іноземних організацій в Україні, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 1995 р. № 146; із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 670 // Офіційний вісник України 1997, № 27, ст. 132 або Урядовий кур'єр від 17.07.1997р.

23. Положення про представництво Міністерства закордонних справ України на території України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 р. № 1050; із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 1106 від 17.07.2003р. // Офіційний вісник України № 30, стор. 54, стаття 1425 від 09.08.2002р.
24. Положення про нештатних (почесних) консулів України, затверджене Указом Президента України від 17 лютого 1997 року № 150/97 // Офіційний вісник України 1997, № 8, том 1, ст. 121.
25. Положення про консульський збір України, затверджене Наказом Міністерства закордонних справ України 15.12.1999р. № 217; із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства закордонних справ № 94 від 16.05.2001р., № 147 від 14.08.2001р., № 139 від 09.07.2002р. // Офіційний вісник України № 52 від 14.01.2000р., ст. 202.
26. Положення про торговельно-економічну місію у складі закордонної дипломатичної установи України, затверджене Указом Президента України від 30 квітня 1994 року № 200/94; із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 1380/99 від 23.10.99р., № 1082/2000 від 22.09.2000р., № 1205/2002 від 23.12.2002р., № 266/2003 від 25.03.2003р., № 1038/2003 від 15.09.2003р. // Офіційний вісник України № 38, стор. 24, стаття 2022 від 03.10.2003р.
27. Про представництво України при Європейських Співтовариствах (Європейському Союзу): Указ Президента України від 21.04.1997р. №354/97 // Офіційний вісник України. – 1997. - № 17.
28. Інструкція про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном, затверджена Наказом Міністерства закордонних справ України від 04.06.2002р. № 113 // Офіційний вісник України № 26, ст. 150, стаття 1244 від 12.07.2002р.
29. Порядок надання спеціальних дозволів на використання радіоелектронних засобів дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав, представництвами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001р. № 818 // Офіційний вісник України № 28, ст. 84, стаття 1264 від 27.07.2001р. або Урядовий кур'єр № 141 від 08.08.2001р.
30. Правила митного контролю та митного оформлення предметів дипломатичних представств, консульських установ, представств міжнародних організацій, а також їх персоналу та членів сімей персоналу, які користуються на території України митними пільгами, затверджені Наказом Державної митної служби України від 19.07.2001р. № 491 // Офіційний вісник України № 34, стор. 418, стаття 1620 від 07.09.2001р.

Плани семінарських занять

Тема 1: Зовнішні зносини, дипломатія і міжнародне право.

1. Дипломатія і міжнародне право – основні засади регулювання міждержавних відносин.
2. Зовнішні зносини держав і право зовнішніх зносин.
3. Основні етапи розвитку дипломатії.
4. Становлення української дипломатії.

Контрольні питання:

1. Що таке “народна дипломатія” і в чому її відмінність від традиційної дипломатії?
2. Парадипломатом вважається особа, яка в силу особистої компетенції або покладених на неї адміністративних функцій, представляє свій уряд в міжнародних переговорах.
Чим відрізняється статус дипломата від парадипломата?
3. Які дисципліни повинен вивчати дипломат: дипломатичне право; міжнародне право; всі правові дисципліни; історію міжнародних відносин; економічні і соціологічні дисципліни?

Наукова література:

1. Бережков В.М. Страницы дипломатической истории. – М., 1987.
2. Білоусов М. Українська дипломатія: можливості, надбання, проблеми // Український часопис міжнародного права. – 1993, №1.
3. Блажей В.В. Правові засади організації дипломатичної служби України // Науковий вісник дипломатичної академії України. – К., 1998. – Вип. 1. – с. 178 – 185.
4. Блищенко И. П., Дурденевский В.Н. История возникновения и развития дипломатических и консульских институтов. – М., 1962.
5. Василенко В.А. Правові аспекти участі УРСР у міжнародних відносинах. – К., 1984.
6. Веденєєв Д. З досвіду побудови дипломатичної служби України // Розбудова держави. – 1993, №3.
7. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
8. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба. – К., 2001.
9. Дипломатія сучасної України. – К., 1997.
10. Дюррозель Жан-Батіст. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К., 1995.

11. Западная дипломатия и внешне-политические стереотипы. – М., 1976.
12. Зорин В.А. Основы дипломатической службы. – М., 1979.
13. Ивонин Ю.Е. У истоков европейской дипломатии нового времени. – Минск, 1984.
14. Камбон Ж. Дипломат. К., 1997.
15. Кравец А.В. Становление и развитие института свободы отношений государств в официальных целях // Сов. ежегодник международного права. 1988. - М., 1989. - с. 194 - 202.
16. Кулик О., Сардачук П. Элементы дипломатического протокола та дипломатичної практики в історії України. – Львів, 2000.
17. Лазарев М.И. Значение международно-правовой терминологии в работе дипломата. - М., 1969.
18. Левин Д.Б. Дипломатия. Ее сущность, методы и формы. – М., 1962.
19. Левин Д.Б. Международное право, внешняя политика и дипломатия. – М., 1981.
20. Нариси з історії дипломатії України. – К., 2001.
21. Никольсон Г. Дипломатия. – М., 1941.
22. Попов В.И. Современная дипломатия. – М., 2000.
23. Репецкий В.М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
24. Руденко Г.Д. Основы дипломатического протокола. – К., 1996.
25. Сандровський К.К. Право внешних сношений. – К., 1986.
26. Селянинов О.П. Тетради по истории дипломатической службы государств. – М., 1995.
27. Тункин Г.И. Вопросы посольского права на XI сессии Комиссии международного права ООН // Сов. государство и право. –1957. - № 12. –с. 73 - 83.
28. Bailour J. Pelletier. Les Affaires Etrangeres. - Paris, 1962.
29. Barston R.P. Modern Diplomacy. - U. K., 1988.
30. Dembinski L. The Modern Law of Diplomacy: External Missions of States and International Organizations. – UNITAR, 1988. - 282p.
31. Feltham R.G. Diplomatic Handbook. – U. K., 1993
32. Jazbec M. The Diplomacies of New Small States. – Ashgate, 2001.
33. Jorgensen K.E. Modern European Diplomacy. – DSP. Discussion Papers, No.21, 1997.

Тема 2: Природа сучасного права зовнішніх зносин

1. Зовнішні зносини держав і право зовнішніх зносин.
2. Поняття та суть права зовнішніх зносин.
3. Суб'єкти права зовнішніх зносин.
4. Джерела права зовнішніх зносин та його кодифікація.

Контрольні питання:

1. Визначте предмет регулювання права зовнішніх зносин.
2. Які особливості права зовнішніх зносин в порівнянні з іншими галузями міжнародного права?
3. Чи застосовується звичай в праві зовнішніх зносин?

Наукова література:

1. Блищенко И.П. Дипломатическое право. – М., 1990.
2. Зорин В.А. Основы дипломатической службы. – М., 1979.
3. Кравец А.В. Становление и развитие института свободы отношений государств в официальных целях // Сов. ежегодник международного права. 1988. - М., 1989. - с. 194 - 202.
4. Лазарев М.И. Значение международно-правовой терминологии в работе дипломата. - М., 1969.
5. Левин Д.Б. Международное право, внешняя политика и дипломатия. - М., 1981.
6. Минасян Н.М. Источники дипломатического права // Сов. Ежегодник международного права. 1974. – М., 1976. – с.140-155.
7. Работа Комиссии международного права. ООН. Нью-Йорк, 1989.
8. Репецкий В. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
9. Романов В.А. Венская конвенция о дипломатических сношениях и основные вопросы кодификации международного права в области дипломатических привилегий и иммунитета // Сов. ежегодник международного права. 1962. – М., 1963. – с. 65 - 88.
10. Сандровский К.К. О кодификации норм международного права, которые относятся к специальным дипломатическим миссиям // Проблемы правоповедения. – 1965. – Вып. № 2. – с. 123 – 128.
11. Сандровский К.К. Право внешних сношений. – К., 1986.
12. Тункин Г. И. Венская конвенция о дипломатических сношениях // Международная жизнь. – 1961. – 6, - с. 78 - 80.
13. Тункин Г. И. Вопросы посольского права на XI сессии Комиссии международного права ООН // Сов. государство и право. –1957. - № 12. –с. 73 - 83.
14. Dembinski L. The Modern Law of Diplomacy: External Missions of States and International Organizations. – UNITAR, 1988. - 282p.
15. Denza E. Diplomatic Law. – N.Y., 1976.
16. Effective Negotiation: Case Studies in Conference Diplomacy. – Kluwer, 1989. – 316p.
17. Hardy M. Modern Diplomatic Law. Manchester University, 1998.
18. Keukekeire S. The European Union as a Diplomatic Actor. - DSP. Discussion Papers, No.21, 2000.

19. Minabere Tom-George. Diplomatic Norms and Etiquette (With Treaties and Convention). – Delhi, 1995.
20. Salmon J. Manuel de Droit Diplomatique. – Bruxelles, 1994. – 678p.
21. Sutor J. Prawo dyplomatyczne i konsularne. – W.: PWN, 1996.
22. The International Law of Diplomacy / ed. by B. S. Murty. – New Haven Press, 1989. – 682p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Конвенція про спеціальні місії і факультативний протокол, від 8 грудня 1969 р., - В зб.: Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 562 - 581.
3. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру, від 14 березня 1975 р. – В зб.: Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.582 - 614.
4. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. №2728–III // Відомості Верховної Ради України, 2002, №5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. №253-IV // ВВР, 2003, №4, ст.30.
5. Закон України „Про дипломатичні ранги України” від 28.11.2002р. №253-IV // Відомості Верховної Ради України, 2003, №4, ст.30.
6. Положення про Міністерство закордонних справ України від 03.04.1999р.; із змінами, внесеними згідно з Указом Президента №1069/2000 від 14.09.2000р. // Офіційний вісник України. – 1999. - №74.
7. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном, затверджене Розпорядженням Президента України 22 жовтня 1992 р. №166/92-рп // Голос України від 28.10.92р. № 206 або Урядовий кур’єр від 06.11.92р. №№ 50 – 51.
8. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.

Тема 3: Внутрідержавні органи зовнішніх зносин

1. Вищі законодавчі органи держави – найважливіші державні органи у сфері зовнішніх зносин.
2. Глава держави як центральний орган зовнішніх зносин держави.
3. Повноваження глави уряду та уряду в цілому в здійсненні зовнішніх зносин держави.

4. Роль відомств закордонних справ в реалізації зовнішньополітичної діяльності держави.
5. Міністерства та відомства, які приймають участь у здійсненні зовнішніх зносин держави.

Контрольні питання:

1. В яких правових актах формулюється дипломатична діяльність парламенту і глави держави?
2. В якому нормативному акті закріплена компетенція Міністерства закордонних справ України?
3. Які підрозділи існують у структурі МЗС України?
4. Що означає термін „координаційна діяльність МЗС” у сфері зовнішніх зносин?

Наукова література:

1. Блищенко І.П. Дипломатическое право. - М., 1990.
2. Блищенко І.П., Дурденевский В.Н. Дипломатическое и консульское право. - М., 1962.
3. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
4. Дипломатія сучасної України. – К., 1997.
5. Кравец А. В. Становление и развитие института свободы отношений государств в официальных целях // Сов. ежегодник международного права. 1988. - М., 1989. - с. 194 - 202.
6. Матвеев В.М. Британская дипломатическая служба. – М., 1990.
7. Матвеев В.М. Дипломатическая служба США. - М., 1987.
8. Мишин А.А., Власихин В.А. Конституция США: Политико-правовой комментарий. – М., 1985.
9. Панов А.Н. Японская дипломатическая служба. - М., 1996.
10. Петров В.Ф., Владимиров Ю. КЭ д’Орсэ. (Краткий очерк дипломатической службы Франции). – М., 1966.
11. Репецкий В. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
12. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.
13. Суверенітет України і міжнародне право. – К., 1995., с.7-36.
14. Танин О. Внешнеполитические органы государств // Международная жизнь. – 1986. - № 2. – с. 149.
15. Черченко І. Засоби парламентського впливу на зовнішню політику Канади // Право України. – 1999. - № 10, с. 102.
16. Черченко І. Участь суб’єктів федерації в механізмі зовнішніх відносин Канади (конституційно-правовий аспект) // Право України. – 2003. - №10, с. 160 - 163.

17. Allan D. United Kingdom. The Foreign and Commonwealth Office. – London, 1999. – p. 210.
18. Bystricky L. Zaklady Diplomacie. - Bratislava, 2000.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Конституція України. – К., 1996.
2. Конституция Австрийской Республики. – В кн.: Конституции государств Европейского Союза. – М., 1997. – с.1-100.
3. Конституция Бельгии. – там же., с.101-144.
4. Конституция Итальянской Республики – там же, с. 415 - 450.
5. Конституция Французской Республики. – там же, с. 655 - 686.
6. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. № 2728–III // Відомості Верховної Ради України, 2002, № 5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. № 253-IV // ВВР, 2003, № 4, ст.30.
7. Положення про Міністерство закордонних справ України від 03.04.1999р.; із змінами, внесеними згідно з Указом Президента №1069/2000 від 14.09.2000р. // Офіційний вісник України. – 1999. - № 74.
8. Положення про представництво Міністерства закордонних справ України на території України, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2002 р. № 1050; із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів № 1106 від 17.07.2003р. // Офіційний вісник України № 30, стор. 54, стаття 1425 від 09.08.2002р.

Тема 4: Закордонні органи зовнішніх зносин.

1. Правовий статус постійних та тимчасових органів зовнішніх зносин держав.
2. Постійні дипломатичні представництва.
3. Особливості діяльності консульських установ.
4. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях та делегації на міжнародних конференціях.
5. Діяльність торговельних представництв на сучасному етапі.
6. Роль спеціальних місій у дипломатичній практиці держав.

Контрольні питання:

1. На які категорії поділяються закордонні органи зовнішніх зносин?
2. Проаналізуйте співвідношення норм міжнародного і внутрідержавного права, які регламентують статус органів, що здійснюють дипломатичну діяльність за кордоном.

3. Загальноприйнятою дипломатичною мовою раніше була латинська мова, потім французька, а ще пізніше англійська. В даний час робочими мовами ООН є англійська, французька, російська, іспанська, китайська, арабська.

Чи є необхідним в дипломатичній практиці використання однієї мови чи декількох? Якщо достатньо однієї мови, то якими якостями ця мова повинна володіти?

Наукова література:

1. Ашавский Б. М. Межправительственные конференции. - М., 1980.
2. Блажей В. В. Правові засади організації дипломатичної служби України // Науковий вісник дипломатичної академії України. – К., 1998. – Вип. 1. – с. 178 – 185.
3. Бобылев Г. В., Зубков Н. Г. Основы консульской службы. - М., 1986.
4. Гуменюк Б. І. Основы дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
5. Гуменюк Б. І. Спеціальні місії як форма дипломатії // Політика і час. – 1997. - № 11. – с. 57 – 63.
6. Дипломатія сучасної України. – К., 1997.
7. Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала. - М., 1995.
8. Зорин В. А. Основы дипломатической службы.- М., 1979.
9. Ильин Ю. Д. Основные тенденции в развитии консульского права. – М., 1975.
10. Кравец А. В. Становление и развитие института свободы отношений государств в официальных целях // Сов. ежегодник международного права. 1988. - М., 1989. - с. 194 - 202.
11. Кузнецов С. А. Представители государств в международных организациях. - М., 1980.
12. Матвеев В. М. Британская дипломатическая служба. – М., 1990.
13. Матвеев В. М. Дипломатическая служба США. - М., 1987.
14. Панов А. Н. Японская дипломатическая служба. - М., 1988.
15. Петренко Н. И. Основы консульского права. – М., 1986.
16. Петров В. Ф. Заграничная служба Великобритании. - М., 1958.
17. Петров В. Ф., Владимиров Ю. Кэ д'Орсэ. (Краткий очерк дипломатической службы Франции). – М., 1966.
18. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
19. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.
20. Сандровский К. К. Специальные дипломатические миссии. Международно-правовые вопросы. – К., 1977.
21. Суверенітет України і міжнародне право. – К., 1995., с.7-36.
22. Танин О. Внешнеполитические органы государств // Международная жизнь. – 1986. - № 2. – с. 149.

23. Черченко І. Участь суб'єктів федерації в механізмі зовнішніх відносин Канади (конституційно-правовий аспект) // Право України. – 2003. - №10, с. 160 - 163.
24. Bystricky L. Zaklady Diplomacie. - Bratislava, 2000.
25. Dembinski L. The Modern Law of Diplomacy: External Missions of States and International Organizations. – UNITAR, 1988. - 282p.
26. Denza E. Diplomatic Law. – N.Y., 1976.
27. Hardy M. Modern Diplomatic Law. Manchester University, 1998.
28. Jazbec M. The Diplomacies of New Small States. – Ashgate, 2001.
29. Salmon J. Manuel de Droit Diplomatique. – Bruxelles, 1994. – 678p.
30. The Consular Dimension of Diplomacy / ed. by M. F. Herz, - Georgetown University, 1986. – 76p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном, затверджене Розпорядженням Президента України 22 жовтня 1992 р. №166/92-рп // Голос України від 28.10.92р. № 206 або Урядовий кур'єр від 06.11.92р. №№ 50 – 51.
3. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.
4. Положення про нештатних (почесних) консулів України, затверджене Указом Президента України від 17 лютого 1997 року № 150/97 // Офіційний вісник України 1997, № 8, том 1, ст. 121.
5. Положення про торговельно-економічну місію у складі закордонної дипломатичної установи України, затверджене Указом Президента України від 30 квітня 1994 року № 200/94 із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 1380/99 від 23.10.99р., № 1082/2000 від 22.09.2000р., № 1205/2002 від 23.12.2002р., № 266/2003 від 25.03.2003р., № 1038/2003 від 15.09.2003р. // Офіційний вісник України № 38, стор. 24, стаття 2022 від 03.10.2003р.

Тема 5: Встановлення і припинення дипломатичних відносин.

1. Юридичні та фактичні підстави встановлення дипломатичних відносин.
2. Порядок вступу глави дипломатичного представництва на посаду.
3. Призначення членів персоналу дипломатичного представництва.
4. Підстави припинення дипломатичних відносин.

5. Припинення функцій глави і членів персоналу дипломатичного представництва.

Контрольні питання і завдання:

1. Охарактеризуйте повноваження глави дипломатичного представництва в країні перебування.
2. Держава А відкрила на території держави В посольство. Держава В відмовилась дати агреман на призначення в якості посла громадянина Х, заявивши при цьому, що агреман не дано, оскільки громадянин Х – чорношкірий.
Кваліфікуйте дану ситуацію. Чи обов'язково вказувати підстави відмови в наданні агреману?
3. При відкритті дипломатичного представництва держави А на території держави В влада держави В не погодилась з пропонованою чисельністю працівників посольства – 200 чоловік і запропонувала скоротити її до 150 чоловік.
Яким чином регулюються питання про чисельність персоналу Віденською конвенцією 1961р.? Як може бути вирішена дана ситуація?
4. Держава А направила в державу В пропозицію про відкриття свого посольства на території держави В. У ноті-відповіді держава В вказала, що не існує необхідності у відкритті такого посольства, оскільки зв'язки між даними державами мають епізодичний характер і цілком можуть здійснюватись в рамках міжнародних організацій. У відповідь на це держава А відмовила у допуску громадян держави В на свою територію.
Кваліфікуйте дану ситуацію. Охарактеризуйте позиції держав.

Наукова література:

1. Блищенко И. П. Дипломатическое право. – М., 1990.
2. Блищенко И. П., Дурденевский В.Н. История возникновения и развития дипломатических и консульских институтов. – М., 1962.
3. Виноградов В. М. Эпизоды из дипломатической практики. – М., 1993.
4. Вуд Дж., Серре Ж. Дипломатический церемониал и протокол. – М., 1976
5. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
6. Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала.-М., 1995.
7. Зорин В. А. Основы дипломатической службы.- М., 1979.

8. Мовчан А. П. Венская конвенция по вопросам о дипломатических сношениях и иммунитетах (март-апрель 1961 г.) // Сов. государство и право. – 1962. - № 2. – с. 115 - 121.
9. Моджорян Л. А. Правовое положение дипломатических представительств и их персонала // Сов. ежегодник международного права. 1974. – М., 1975. – с.156-169.
10. Молочков Ф. Ф. Дипломатический протокол и дипломатическая практика. – М., 1979.
11. Попов В. И. Современная дипломатия. – М., 2003.
12. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
13. Романов В. А. Венская конвенция о дипломатических сношениях и основные вопросы кодификации международного права в области дипломатических привилегий и иммунитета // Сов. ежегодник международного права. 1962. – М., 1963. – с. 65 - 88.
14. Руденко Г. Д. Основы дипломатического протокола. – К., 1996.
15. Сандровский К. К. Право внешних сношений. –К., 1986.
16. Сатоу Э. Руководство по дипломатической практике. – М., 1945.
17. Селянинов О. П. Дипломатические представительства. - М., 1986.
18. Тункин Г. И. Венская конвенция о дипломатических сношениях // Международная жизнь. – 1961. –6, - с.78 - 80.
19. Bailour J. Pelletier. Les Affaires Etrangeres. - Paris, 1962.
20. Denza E. Diplomatic Law. – N.Y., 1976.
21. Feltham R. G. Diplomatic Handbook. – 4 ed. – L., - N.Y., 1982.
22. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
23. Salmon J. Manuel de Droit Diplomatique. – Bruxelles, 1994. – 678p.
24. Sen B. A Diplomat's Handbook of International Law and Practice. – Kluwer Academic Publishers, 1988. – 606p.
25. The International Law of Diplomacy / ed. by B. S. Murty. – New Haven Press, 1989. – 682p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. №2728–III // Відомості Верховної Ради України, 2002, №5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. №253-IV // ВВР, 2003, №4, ст.30.
3. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном, затверджене Розпорядженням Президента України 22 жовтня 1992 р. №166/92-рп // Голос України від 28.10.92р. № 206 або Урядовий кур’єр від 06.11.92р. №№ 50 – 51.

4. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // *Голос України* від 26 червня 1993р.
5. Положення про порядок розміщення дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних та іноземних організацій в Україні, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 27 лютого 1995 р. № 146; із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 670 // *Офіційний вісник України* 1997, № 27, ст. 132 або *Урядовий кур'єр* від 17.07.1997р.

Тема 6: Структура і персонал дипломатичного представництва.

1. Види дипломатичних представництв та класи глав представництв.
2. Дипломатичні ранги.
3. Персонал дипломатичного представництва.
4. Дипломатичний корпус та його функції.
5. Правовий статус дуайена дипломатичного корпусу.
6. Структура дипломатичного представництва.

Контрольні питання:

1. Які вимоги пред'являються до осіб, що вступають на дипломатичну службу?
2. Охарактеризуйте статус внутрішньої охорони дипломатичного представництва.
3. Назвіть базові відділи, що входять до структури дипломатичного представництва.

Наукова література:

1. Блищенко И. П. Дипломатическое право. – М., 1990.
2. Виноградов В. М. Эпизоды из дипломатической практики. – М., 1993.
3. Вуд Дж., Серре Ж. Дипломатический церемониал и протокол. – М., 1976
4. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
5. Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала.- М., 1995.
6. Дипломатия иностранных государств / под ред. Зоной Т. В. - М., 2004.
7. Зорин В. А. Основы дипломатической службы. 2-е изд. исправл. и доп.- М., 1979.

8. Кулик О., Сардачук П. Елементи дипломатичного протоколу та дипломатичної практики в історії України. – Львів, 2000.
9. Мовчан А. П. Венская конвенция по вопросам о дипломатических сношениях и иммунитетах (март-апрель 1961 г.) // Сов. государство и право. – 1962. - № 2. – с. 115 - 121.
10. Моджорян Л. А. Правовое положение дипломатических представительств и их персонала // Сов. ежегодник международного права. 1974. – М., 1975. – с. 156 - 169.
11. Молочков Ф. Ф. Дипломатический протокол и дипломатическая практика. – М., 1979.
12. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
13. Руденко Г. Д. Основи дипломатичного протоколу. – К., 1996.
14. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.
15. Сатоу Э. Руководство по дипломатической практике. – М., 1961.
16. Селянинов О. П. Дипломатические представительства. - М., 1986.
17. Танин О. Внешнеполитические органы государств // Международная жизнь. – 1986. - № 2. – с. 149.
18. Тункин Г. И. Венская конвенция о дипломатических сношениях // Международная жизнь. – 1961. –6, - с.78 - 80.
19. Feltham R. G. Diplomatic Handbook. – 4 ed. – L., - N.Y., 1982.
20. Hamilton K., Langhorne R. The Practice of Diplomacy. – London & New York, 1995. – 279p.
21. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
22. Minabere Tom-George. Diplomatic Norms and Etiquette (With Treaties and Convention). – Delhi, 1995.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. №2728-III // Відомості Верховної Ради України, 2002, №5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. №253-IV // ВВР, 2003, №4, ст.30.
3. Закон України „Про дипломатичні ранги України” від 28.11.2002р. №253-IV // Відомості Верховної Ради України, 2003, №4, ст.30.
4. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном, затверджене Розпорядженням Президента України 22 жовтня 1992 р. №166/92-рп // Голос України від 28.10.92р. № 206 або Урядовий кур’єр від 06.11.92р. №№ 50 – 51.
5. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.

Тема 7: Функції дипломатичних представництв.

1. Становлення та розвиток функцій дипломатичного представництва.
2. Основні дипломатичні функції.
3. Представництво інтересів третьої держави та її громадян.
4. Засоби ефективного здійснення функцій дипломатичного представництва.

Контрольні питання і завдання:

1. Охарактеризуйте функції дипломатичних представництв, які сформульовані в міжнародно-правових актах.
2. Як визначаються функції дипломатичного представництва в національному законодавстві України?
3. 9 квітня 1941р. уряд США уклав з посланником Данії в Вашингтоні угоду про захист Гренландії і в майбутньому ігнорував декларацію уряду Данії в умовах німецької окупації про те, що угода не має сили як укладена без відповідного дозволу.
Чи дійсна дана угода?

Наукова література:

1. Барулин П. Г. Статус дипломатической почты и дипломатического курьера // Сов. ежегодник международного права. 1983. - М., 1984. - с.159-171.
2. Блищенко И. П. Дипломатическое право. – М., 1990.
3. Блищенко И. П., Дурденевский В.Н. Дипломатическое и консульское право. - М., 1962.
4. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
5. Гуменюк Б. І., Щерба О. В. Сучасна дипломатична служба. – К., 2001.
6. Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала.- М., 1995.
7. Зорин В. А. Основы дипломатической службы. 2-е изд. исправл. и доп.- М., 1979.
8. Качуренко Ю., Кравець А. Про статус дипломатичної пошти і дипломатичних кур'єрів // Рад. право, 1985.- № 9. - с.70 - 73.
9. Кравець А. В. Становление и развитие института свободы отношений государств в официальных целях // Сов. ежегодник международного права. 1988. - М., 1989. - с. 194 - 202.
10. Попов В. И. Современная дипломатия. – М., 2000.
11. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
12. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.

13. Селянинов О. П. Дипломатические представительства. - М., 1986.
14. Танин О. Внешнеполитические органы государств // Международная жизнь. – 1986. - № 2. – с. 149.
15. Тункин Г. И. Венская конвенция о дипломатических сношениях // Международная жизнь. – 1961. –6, - с.78 - 80.
16. Bailour J. Pelletier. Les Affaires Etrangeres. - Paris, 1962.
17. Denza E. Diplomatic Law. – N.Y., 1976.
18. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
19. Salmon J. Manuel de Droit Diplomatique. – Bruxelles, 1994. – 678p.
20. Sen B. A Diplomat's Handbook of International Law and Practice. – Kluwer Academic Publishers, 1988. – 606p.
21. Serra E. La Diplomazia in Italia. – Milano, 1984.
22. Sutor J. Prawo dyplomatyczne i konsularne. – W.: PWN, 1996.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. №2728–III // Відомості Верховної Ради України, 2002, №5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. №253-IV // ВВР, 2003, №4, ст.30.
3. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном, затверджене Розпорядженням Президента України 22 жовтня 1992 р. №166/92-рп // Голос України від 28.10.92р. № 206 або Урядовий кур'єр від 06.11.92р. №№ 50 – 51.
4. Порядок надання спеціальних дозволів на використання радіоелектронних засобів дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав, представництвами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001р. № 818 // Офіційний вісник України № 28, ст. 84, стаття 1264 від 27.07.2001р. або Урядовий кур'єр № 141 від 08.08.2001р.

Тема 8: Дипломатичні привілеї та імунітети.

I заняття

1. Поняття та юридична природа дипломатичних привілеїв та імунітетів.
2. Теоретичне обґрунтування дипломатичних привілеїв та імунітетів.
3. Класифікація дипломатичних привілеїв та імунітетів.
4. Основні привілеї та імунітети дипломатичного представництва.

Контрольні питання і завдання:

1. В чому відмінність понять „імунітет” і „привілеї”?
2. Назвіть основні тенденції розвитку дипломатичних привілеїв та імунітетів на сучасному етапі.
3. Охарактеризуйте сутність поняття „доктрина обмеженого імунітету держави”.
4. Після зміни влади в Ірані в лютому 1979р. маніфестанти атакували американське посольство в Тегерані в листопаді 1979р. і, не зважаючи на звернення персоналу посольства до сил іранської безпеки за допомогою, взяли деяких американських громадян, що мали дипломатичний захист, в заручники. Враховуючи відмову іранського уряду евакуювати посольство і звільнити заручників, США звернулись в Міжнародний Суд ООН.

Дайте міжнародно-правову оцінку даної ситуації. Які порушення міжнародного права були вчинені Іраном?

Наукова література:

1. Барулин П. Г. Статус дипломатической почты и дипломатического курьера // Сов. ежегодник международного права. 1983. - М., 1984. - с.159-171.
2. Блищенко И. П. Дипломатическое право. - М., 1990.
3. Бляблин В. Г. Некоторые вопросы толкования современной международно-правовой доктриной норм международного права, регулирующих дипломатические привилегии и иммунитеты // Сов. ежегодник международного права. 1985. - М., 1986. - с. 213 - 220.
4. Войцехович А. М. О понятии института права убежища // Сов. государство и право. - 1981. - № 4. - с. 95-99.
5. Галенская Л. Н. Право убежища (международно-правовые вопросы). - М., 1968.
6. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
7. Демин Ю. Г. Статус дипломатических представительств и их персонала. - М., 1995.
8. Дурденевский А. М., Блищенко И. П. Понятие дипломатического иммунитета // Изв. вузов. Правоведение. – 1962. - № 4. – с.120 - 127.
9. Качуренко Ю., Кравець А. Про статус дипломатичної пошти і дипломатичних кур'єрів // Рад. право, 1985.- № 9. - с.70 - 73.
10. Ковалев А. А. Привилегии и иммунитеты в современном международном праве. - М., 1986.
11. Левин Д. Б. Дипломатический иммунитет. - М.-Л., 1949.

12. Мовчан А. П. Венская конвенция по вопросам о дипломатических сношениях и иммунитетах (март-апрель 1961 г.) // Сов. государство и право. – 1962. - № 2. – с. 115 - 121.
13. Моджорян Л. А. Правовое положение дипломатических представительств и их персонала // Сов. ежегодник международного права. 1974. – М., 1975. – с. 156 - 169.
14. Пилц Р. Юридическая природа привилегий и иммунитетов, предоставленных на основе международных конвенций в двусторонних отношениях государств // СССР и международно-правовые проблемы современных международных отношений. – М., 1984. – с. 89 - 115.
15. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
16. Романов В. А. Венская конвенция о дипломатических сношениях и основные вопросы кодификации международного права в области дипломатических привилегий и иммунитета // Сов. ежегодник международного права. 1962. – М., 1963. – с. 65 - 88.
17. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.
18. Селянинов О. П. Дипломатические представительства. - М., 1986.
19. Barker J. C. The Abuse of Diplomatic Privileges and Immunities. – Dartmouth, 1998.
20. Denza E. Diplomatic Law. – N.Y., 1976.
21. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
22. Lewis Ch. State and diplomatic immunity. – 2 ed. – L., 1985.
23. Ronniny C. N. Diplomatic Asylum. – N.Y., 1965.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй, від 13.02.1946р. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 615 - 619.
3. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.1947р. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.620 - 631.
4. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.
5. Порядок надання спеціальних дозволів на використання радіоелектронних засобів дипломатичними представництвами, консульськими установами іноземних держав, представництвами, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11 липня 2001р. № 818 // Офіційний вісник України № 28, ст. 84, стаття 1264 від 27.07.2001р. або Урядовий кур'єр № 141 від 08.08.2001р.

II заняття

1. Привілеї та імунітети дипломатичного персоналу.
2. Імунітети та привілеї адміністративно-технічного та обслуговуючого персоналу.
3. Початок та завершення дії дипломатичних привілеїв та імунітетів.
4. Дія дипломатичних привілеїв та імунітетів на території третьої держави.

Контрольні питання і завдання:

1. Розкрийте зміст поняття „недоторканність приватної резиденції дипломатичного агента”.
2. В чому відмінність між „дипломатичним притулком” і „політичним притулком”?
3. Дипломат з держави А в державі В був затриманий під час крадіжки документів з посольства держави А. Держава А позбавила його всіх привілеїв та імунітетів.
Чи може дипломат держави А уникнути судового переслідування за крадіжку в державі В, мотивуючи це тим, що злочин було здійснено на „іноземній території”?
4. В 1867р. в Парижі російський підданий Нікітченко, який не належав до складу російського посольства, здійснив замах на члена посольства і поранив його в приміщенні посольства. Французька поліція, яка з’явилася на вимогу посольства, заарештувала злочинця. Уряд Росії запотребував його видачі на тій підставі, що злочин було вчинено в приміщенні його посольства, яке підлягає виключно юрисдикції Росії. Проте уряд Франції відмовив у видачі.
Як можна оцінити дану ситуацію з позиції сучасного міжнародного права?

Наукова література:

1. Барулин П. Г. Статус дипломатической почты и дипломатического курьера // Сов. ежегодник международного права. 1983. - М., 1984. - с.159-171.
2. Блищенко И. П. Принцип неприкосновенности дипломатического агента // Сов. ежегодник международного права. 1973. - М., 1975. - с. 190 - 202.
3. Блищенко И. П. Дипломатическое право. - М., 1990.
4. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
5. Качуренко Ю., Кравець А. Про статус дипломатичної пошти і дипломатичних кур’єрів // Рад. право, 1985.- № 9. - с.70 - 73.

6. Ковалев А. А. Привилегии и иммунитеты в современном международном праве. - М., 1986.
7. Левин Д. Б. Дипломатический иммунитет. - М.-Л., 1949.
8. Мовчан А. П. Венская конвенция по вопросам о дипломатических сношениях и иммунитетах (март-апрель 1961 г.) // Сов. государство и право. – 1962. - № 2. – с. 115 - 121.
9. Моджорян Л. А. Правовое положение дипломатических представительств и их персонала // Сов. ежегодник международного права. 1974. – М., 1975. – с. 156 - 169.
10. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
11. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.
12. Сатой Э. Руководство по дипломатической практике. – М., 1961.
13. Barker J. C. The Abuse of Diplomatic Privileges and Immunities. – Dartmouth, 1998.
14. Lewis Ch. State and diplomatic immunity. – 2 ed. – L., 1985.
15. Minabere Tom-George. Diplomatic Norms and Etiquette (With Treaties and Convention). – Delhi, 1995.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини, 18 квітня 1961 р. // Україна у міжнародних відносинах: міжнародні договори, конвенції, угоди та інші акти, учасником яких є Україна. – К., 1966.
2. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй, від 13.02.1946р. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 615 - 619.
3. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.1947р. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.620 - 631.
4. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.

Тема 9: Право спеціальних місій.

1. Поняття та класифікація спеціальних дипломатичних місій.
2. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних дипломатичних місій.
3. Правовий статус спеціальних дипломатичних місій.
4. Привілеї та імунітети спеціальних дипломатичних місій та їх персоналу.
5. Використання інституту спеціальних місій в дипломатичній практиці України.

Контрольні питання:

1. Назвіть найсуттєвіші відмінності між спеціальною місією та представництвом при міжнародній організації?
2. Коли розпочинаються функції спеціальної місії?
3. Як визначається місцеперебування спеціальної місії?
4. Які зобов'язання виникають у третьої держави щодо спеціальної місії, що здійснює транзитний проїзд через її територію?
5. Охарактеризуйте положення Конвенції 1969р., в яких нормуються недоторканність приміщень спеціальної місії та недоторканність помешкання представників спеціальної місії.

Наукова література:

1. Блищенко И. П. Дипломатическое право. - М., 1990.
2. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
3. Гуменюк Б. І. Спеціальні місії як форма дипломатії // Політика і час. – 1997. - № 11. – с. 57 – 63.
4. Качуренко Е. К. Конвенція про спеціальні місії // Радянське право. – 1971. - № 1. – с. 91 -93.
5. Попов В. И. Современная дипломатия. – М., 2000.
6. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
7. Сандровский К. К. О кодификации норм международного права, которые относятся к специальным дипломатическим миссиям // Проблемы правоведения. – 1965. – Вып. № 2. – с. 123 – 128.
8. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – К., 1986.
9. Сандровский К. К. Специальные дипломатические миссии. Международно-правовые вопросы. – К., 1977.
10. Сандровський К. К. Спеціальні місії в дипломатичній практиці УРСР // Радянське право. – 1968. - №2. – с. 95 – 98.
11. Bystricky L. Zaklady Diplomacie. - Bratislava, 2000.
12. Dembinski L. The Modern Law of Diplomacy: External Missions of States and International Organizations. – UNITAR, 1988. - 282p.
13. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
14. Nissot N. Diplomatie *ad hoc*:les “missions spciales” // Revue Belge et Droit International. – 1968. - № 2. – p. 416 – 422.
15. Pietras Z. J. The Notion of Diplomatic Special Mission in International Law // Annales UMCS, 1977. – p. 277 – 293.
16. Speedwell F. P. Funkcjonowanie misij specjalnych // Sprawy miedzynarodowe. – 1970, № 3. – p. 117 – 124.
17. Waters M. The *ad hoc* diplomat. A Study in Municipal and International Law. – Hague, 1963. – 228p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Конвенція про спеціальні місії і факультативний протокол, від 8 грудня 1969 р., - В зб.: Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 562 - 581.
2. Постанова Верховної Ради України від 14.07.1993р. № 3383-**XII** “Про приєднання України до Конвенції про спеціальні місії 1969р.” // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1993, № 36, ст. 369.
3. Положення про торговельно-економічну місію у складі закордонної дипломатичної установи України, затверджене Указом Президента України від 30 квітня 1994 року № 200/94; із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 1380/99 від 23.10.99р., № 1082/2000 від 22.09.2000р., № 1205/2002 від 23.12.2002р., № 266/2003 від 25.03.2003р., № 1038/2003 від 15.09.2003р. // Офіційний вісник України № 38, стор. 24, стаття 2022 від 03.10.2003р.

Тема 10: Дипломатичне право міжнародних організацій.

1. Поняття та джерела дипломатичного права міжнародних організацій.
2. Правовий статус постійних представництв держав при міжнародних організаціях.
3. Порядок призначення глави та членів постійних представництв держав при міжнародних організаціях.
4. Припинення функцій постійного представника та членів дипломатичного персоналу постійного представництва при міжнародній організації.
5. Делегації та спостерігачі держав в органах міжнародних організацій і на міжнародних конференціях.
6. Привілеї та імунітети представництв держав при міжнародних організаціях та їх персоналу.

Контрольні питання:

1. Якими нормами міжнародного права регулювався правовий статус постійних представництв при міжнародних організаціях до прийняття Конвенції 1975р.?
2. Охарактеризуйте процедуру видачі повноважень главі постійного представництва при міжнародній організації.
3. Хто може виступити ініціатором скликання міжнародної конференції?
4. Як формується склад делегації на міжнародній конференції?
5. В чому полягає відмінність між делегацією держав в органах міжнародної організації та спеціальною місією?

Наукова література:

1. Ашавский Б. М. Межправительственные конференции. - М., 1980.
2. Блищенко И. П. Дипломатическое право. - М., 1990.
3. Блищенко И. П. К вопросу о принципах отношений государств с международными организациями // Сов. ежегодник международного права, 1964-1965. -М., 1966.
4. Богданов О. В. Правовые вопросы пребывания ООН в США. - М., 1962.
5. Богданов О. В. Штаб-квартира ООН в Нью-Йорке. -М., 1976.
6. Воронцов Г. А. Правила процедуры в многосторонней дипломатии. - М., 1986.
7. Ганюшкин Б. В. Дипломатическое право международных организаций. - М., 1972.
8. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. - К., 1998.
9. Дурденевский В. Н., Крылов С. Б. Организация Объединенных Наций. Сборник документов, относящихся к созданию и деятельности. -М., 1956.
10. Крылов С. Б. Принципы участия государств в системе ООН. - М., 1986.
11. Кузнецов С. А. Представители государств в международных организациях. - М., 1980.
12. Митрофанов М. В. Служащие международных организаций. -М., 1981.
13. Правила процедуры многосторонней дипломатии. - М., 1986.
14. Сандровский К. К. Право внешних сношений. - М., 1986.
15. Чиж І. С. Україна в Раді Європи. - К., Парламентське видавництво, 2001.
16. Blair A. Permanent Representations to the European Union. - Leicester: Center for the Study of Diplomacy, 2000.
17. Bailour J. Pelletier. Les Affaires Etrangeres. - Paris, 1962.
18. Dembinski L. The Modern Law of Diplomacy: External Missions of States and International Organizations. - UNITAR, 1988. - 282p.
19. Effective Negotiation: Case Studies in Conference Diplomacy. - Kluwer, 1989. - 316p.
20. Graham N. A. (eds.) The United States and Multilateral Diplomacy. - Oceana Publications, 1984. - 266p.
21. Hayes-Renshaw F., Lequesne Cr., Loper P. M. The Permanent Representations of Member States to the European Communities // Journal of Common Market Studies, 1989, V. 28, № 2, p. 119 - 137.
22. Kaufmann J. Conference Diplomacy. - Kluwer, 1988. - 208p.
23. Keukekeire S. The European Union as a Diplomatic Actor. - DSP. Discussion Papers, No.21, 2000.
24. Multilateral Diplomacy and the United Nations Today / ed. by J. Muldoon, - Boulder: Westview Press, 1999. - p. 136 - 156.
25. The International Law of Diplomacy / ed. by B. S. Murty. - New Haven Press, 1989. - 682p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру, від 14 березня 1975 р. – В зб.: Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.582 - 614.
2. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй, від 13.02.1946. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 615 - 619.
3. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.1947. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.620 - 631.
4. Про представництво України при Європейських Співтовариствах (Європейському Союзу): Указ Президента України від 21.04.1997р. №354/97 // Офіційний вісник України. – 1997. - № 17.
5. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. №2728–III // Відомості Верховної Ради України, 2002, №5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. №253-IV // ВВР, 2003, № 4, ст.30.
6. Правила митного контролю та митного оформлення предметів дипломатичних представництв, консульських установ, представництв міжнародних організацій, а також їх персоналу та членів сімей персоналу, які користуються на території України митними пільгами, затверджені Наказом Державної митної служби України від 19.07.2001р. № 491 // Офіційний вісник України № 34, стор. 418, стаття 1620 від 07.09.2001р.

Тема 11: Консульське право.

І заняття: Міжнародно-правове регулювання діяльності консульських установ держав за кордоном.

1. Поняття та джерела консульського права.
2. Встановлення консульських відносин та заснування консульських установ.
3. Початок та припинення консульської місії.
4. Структура і персонал консульських установ.
5. Функції консульських установ і засоби їх здійснення.

Контрольні питання:

1. В чому полягає відмінність міжнародно-правового статусу дипломатичного представництва і консульської установи?
2. Розкрийте суть понять „консульський патент” та „консульська екзекватура”?
3. Хто і як визначає межі консульського округу?

4. Коли, згідно з міжнародним правом, розпочинається місія глави консульської установи?
5. Що таке консульська легалізація?
6. Міністр закордонних справ Франції в часи правління Наполеона I Талейран висловлювався так: „Будучи талановитим дипломатом, скільки ще необхідно для того, щоб стати хорошим консулом”
Що, на вашу думку, мав на увазі Талейран?

Наукова література:

1. Аваков М. М., Ильин Ю. Д. Венская конвенция по консульским сношениям // Советский ежегодник международного права, 1963. – 1965. – с.271-290.
2. Блищенко И. П., Дурденевский В.Н. Дипломатическое и консульское право. – М., 1962.
3. Блищенко И. П., Дурденевский В. Н. История возникновения и развития дипломатических и консульских институтов. – М., 1962.
4. Бобылёв Г. В., Зубков Н. Г. Основы консульской службы. – М., 1986.
5. Вейнер П. П. Консулы в христианских государствах Европы и Северно-Американских Соединённых Штатов. – Спб., 1986.
6. Гуменюк Б. І. Основы дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
7. Ильин Ю. Д. Основные тенденции в развитии консульского права. – М., 1975.
8. Мартенс Ф. Ф. О консулах и консульской юрисдикции на Востоке. – Спб., 1873.
9. Машев Д. Дипломатическое и консульское право. – София, 1986.
10. Наумов Д. Консульское право Европы и Америки. – М., 1956.
11. Петренко Н. И. Основы консульского права. – М., 1986.
12. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
13. Сабанин П. В. Посольское и консульское право. – М., 1930.
14. Сакун О. Ф. Международное право и правовой статус консулов // Правоведение. – 1963, №3.
15. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – Киев, 1986.
16. Танин О. Внешнеполитические органы государств // Международная жизнь. – 1986. - № 2. – с. 149.
17. Федоров Л. Дипломат и консул. – М., 1965.
18. Bystricky L. Zaklady Diplomacie. - Bratislava, 2000.
19. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
20. Libera K. Zasady miedzynarodowego prawa konsularnego. –Warszawa, 1960.
21. Sutor J. Prawo dyplomacyjne i konsularne. – W.: PWN, 1996.
22. The Consular Dimension of Diplomacy / ed. by M. F. Herz, - Georgetown University, 1986. – 76p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про консульські зносини, 24 квітня 1963 р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – К., 1996. - с. 43 - 68.
2. Консульська конвенція між Україною та Російською Федерацією від 15 січня 1993.
3. Консульська конвенція між Україною та Республікою Молдова від 29 серпня 1995 р.
4. Консульська Конвенція між Україною і Республікою Болгарія від 24 липня 1996 р.
5. Угода про консульські відносини між Україною і Австралією від 9 березня 1992 р.
6. Закон України „Про дипломатичну службу України” від 20 вересня 2001р. №2728–III // Відомості Верховної Ради України, 2002, №5, ст.29; із змінами від 28.11.2002р. №253-IV // ВВР, 2003, № 4, ст.30.
7. Консульський статут України від 02.04.1994р. №127/94; із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 1043/96 від 05.11.1996р.; №150/97 від 17.02.1997р.; № 70/99 від 27.01.1999р.; № 474/2002 від 21.05.2002р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – Київ, 1996. Вип.1, с. 68 - 86.
8. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.
9. Положення про консульський збір України, затверджене Наказом Міністерства закордонних справ України 15.12.1999р. № 217; із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства закордонних справ № 94 від 16.05.2001р., № 147 від 14.08.2001р., № 139 від 09.07.2002р. // Офіційний вісник України № 52 від 14.01.2000р., ст. 202.
10. Інструкція про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном, затверджена Наказом Міністерства закордонних справ України від 04.06.2002р. № 113 // Офіційний вісник України № 26, ст. 150, стаття 1244 від 12.07.2002р.

II заняття: Консульські привілеї та імунітети.

1. Поняття консульських привілеїв та імунітетів та їх юридична природа.
2. Привілеї та імунітети консульських установ.
3. Привілеї та імунітети працівників консульських установ.
4. Правовий статус почесних консулів.
5. Консульський статут України.

Контрольні питання:

1. Хто і в яких межах користується привілеями та імунитетами згідно з Віденською конвенцією про консульські зносини 1963р.?
2. Назвіть основні консульські функції згідно з Консульським статутом України?
3. Хто може бути почесним консулом?
В чому полягають переваги та недоліки діяльності почесного консула в порівнянні зі штатним консулом?
Що таке „народна дипломатія” і в чому її переваги в порівнянні з традиційною дипломатією?

Наукова література:

1. Аваков М. М., Ильин Ю. Д. Венская конвенция по консульским сношениям // Советский ежегодник международного права, 1963. – 1965. – с.271-290.
2. Блищенко И. П. Дипломатическое право. – М., 1990.
3. Блищенко И. П., Дурденевский В. Н. Дипломатическое и консульское право. – М., 1962.
4. Бобылёв Г. В., Зубков Н. Г. Основы консульской службы. – М., 1986.
5. Гуменюк Б. І. Основи дипломатичної та консульської служби. – К., 1998.
6. Ильин Ю. Д. Основные тенденции в развитии консульского права. – М., 1975.
7. Ильин Ю. Д. К вопросу о почётных (нештатных) консулах в современном международном праве. – М., 1964.
8. Мартенс Ф. Ф. О консулах и консульской юрисдикции на Востоке. – Спб., 1873.
9. Машев Д. Дипломатическое и консульское право. – София, 1986.
10. Наумов Д. Консульское право Европы и Америки. – М., 1956.
11. Петренко Н. И. Основы консульского права. – М., 1986.
12. Пилц Р. Юридическая природа привилегий и иммунитетов, предоставленных на основе международных конвенций в двусторонних отношениях государств // СССР и международно-правовые проблемы современных международных отношений. – М., 1984. – с. 89 - 115.
13. Репецкий В. М. Дипломатичне і консульське право. – Львів, 2002.
14. Сабанин П. В. Посольское и консульское право. – М., 1930.
15. Сакун О. Ф. Международное право и правовой статус консулов // Правоведение. – 1963, №3.
16. Сандровский К. К. Право внешних сношений. – Киев, 1986.
17. Танин О. Внешнеполитические органы государств // Международная жизнь. – 1986. - № 2. – с. 149.
18. Умбрайт В. Институт нештатного консула. – М., 1977.

19. Федоров Л. Дипломат и консул. – М., 1965.
20. Barston R. P. Modern Diplomacy. – Longman, 1997. – 308p.
21. Hardy M. Modern Diplomatic Law. - Manchester University, 1998.
22. Libera K. Zasady miedzynarodowego prawa konsularnego. –Warszawa, 1960.
23. Sawicki S. Immunitet jurysdykcyjny konsula. – W-wa, 1987.
24. Sawicki S. Przywileje i immunitety konsularne. – Wroclaw, 1989.
25. Sutor J. Prawo dyplomatyczne i konsularne. – W.: PWN, 1996.
26. The Consular Dimension of Diplomacy / ed. by M. F. Herz, - Georgetown University, 1986. – 76p.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про консульські зносини, 24 квітня 1963 р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – К., 1996. - с. 43 - 68.
2. Консульська Конвенція між Україною і Турецькою Республікою від 23 травня 1998 р.
3. Протокол з консульських відносин між Україною та Грецькою Республікою від 15 грудня 1997 р.
4. Угода про консульські відносини між Україною і Австралією від 9 березня 1992 р.
5. Консульський статут України від 02.04.1994р. №127/94; із змінами, внесеними згідно з Указами Президента № 1043/96 від 05.11.1996р.; №150/97 від 17.02.1997р.; № 70/99 від 27.01.1999р.; № 474/2002 від 21.05.2002р. // Інформаційно-довідковий бюлетень з консульських питань. – Київ, 1996. Вип.1, с. 68 - 86.
6. Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні, затверджене Указом Президента України від 10 червня 1993 року № 198/93 // Голос України від 26 червня 1993р.
7. Положення про нештатних (почесних) консулів України, затверджене Указом Президента України від 17 лютого 1997 року № 150/97 // Офіційний вісник України 1997, № 8, том 1, ст. 121.
8. Положення про консульський збір України, затверджене Наказом Міністерства закордонних справ України 15.12.1999р. № 217; із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства закордонних справ № 94 від 16.05.2001р., № 147 від 14.08.2001р., № 139 від 09.07.2002р. // Офіційний вісник України № 52 від 14.01.2000р., ст. 202.
9. Інструкція про порядок консульської легалізації офіційних документів в Україні і за кордоном, затверджена Наказом Міністерства закордонних справ України від 04.06.2002р. № 113 // Офіційний вісник України № 26, ст. 150, стаття 1244 від 12.07.2002р.

Тема 12: Особливості дипломатичної служби зарубіжних держав.

1. Основні тенденції розвитку дипломатичної служби на сучасному етапі.
2. Характерні риси організації дипломатичної служби США та Великобританії.
3. Особливості дипломатичної служби Німеччини та Японії.
4. Організація дипломатичної служби у Франції та Італії.

Контрольні питання:

1. Як здійснюється підготовка дипломатичних кадрів в різних країнах світу?
2. Які дипломатичні ранги з метою просування по службі закріплені в національному законодавстві держав?
3. Охарактеризуйте структуру МЗС різних держав і назвіть спільні та відмінні риси.

Наукова література:

1. Бланке У. Заграничная служба США. - М., 1974.
2. Блищенко И. П., Худолий П. А. Дипломатическая служба скандинавских стран. – М., 1973.
3. Богданов О. В. Штаб-квартира ООН в США. – М., 1976.
4. Внешняя политика и дипломатия зарубежных стран. – М., 1981.
5. Гуменюк Б. І., Щерба О. В. Сучасна дипломатична служба. – К., 2001.
6. Дипломатия иностранных государств / под ред. Зоновой Т. В. - М., 2004.
7. Зонова Т. В. Дипломатическая служба Италии. – М., 1995.
8. Зорин В. А. Основы дипломатической службы. 2-е изд. исправл. и доп.- М., 1979.
9. Матвеев В. М. Британская дипломатическая служба. - М., 1990.
10. Матвеев В. М. Дипломатическая служба США. - М., 1987.
11. Панов А. Н. Дипломатическая служба Японии. – М., 1996.
12. Пахомов Е., Сифурова Л. Дипломатия и дипломатическая служба США. – М., 2001.
13. Петров В. А., Владимиров Ю. В. Кэ д'Орсэ (Краткий очерк дипломатической службы Франции) . – М., 1962.
14. Фараг М. Дипломатическая служба арабских государств. - М., 1962.
15. Черченко І. Засоби парламентського впливу на зовнішню політику Канади // Право України. – 1999. - № 10, с. 102.

16. Черченко І. Участь суб'єктів федерації в механізмі зовнішніх відносин Канади (конституційно-правовий аспект) // Право України. – 2003. - №10, с. 160 - 163.
17. Allan D. United Kingdom. The Foreign and Commonwealth Office. – London, 1999. – p. 210.
18. Bailour J. Pelletier. Les Affaires Etrangeres. - Paris, 1962.
19. Graham N. A. (eds.) The United States and Multilateral Diplomacy. – Oceana Publications, 1984. – 266p.
20. Jazbec M. The Diplomacies of New Small States. – Ashgate, 2001.
21. Ochoa Brun M. Historia de la Diplomacia Espanola. – Madrid, 1991.
22. Salmon J. Manuel de Droit Diplomatique. – Bruxelles, 1994. – 678p.
23. Serra E. La Diplomazia in Italia. – Milano, 1984.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Конституция Австрийской Республики. – В кн.: Конституции государств Европейского Союза. – М., 1997. – с.1-100.
2. Конституция Итальянской Республики – там же, с. 415 - 450.
3. Конституция Французской Республики. – там же, с. 655 - 686.
4. Основной закон Федеративной Республики Германии. – там же, – с. 169 - 234.
5. Консульська конвенція між Україною та Республікою Польща від 8 вересня 1991 р.
6. Консульська Конвенція між Україною і Литовською Республікою від 28 березня 1995 р.

Тема 13: Участь міжнародних організацій у розвитку дипломатичних відносин. Дипломатична служба Святого престолу.

1. Представництво держав при ООН та спеціалізованих установах ООН.
2. Дипломатичні структури Європейського Союзу.
3. Багатостороння та колективна дипломатія Латиноамериканських держав.
4. Дипломатична служба Святого престолу.

Контрольні питання:

1. Охарактеризуйте інституційний механізм зовнішніх зносин Європейського Союзу?
2. В чому полягає концепція структурної зовнішньої політики Європейського Співтовариства?

3. Чим характеризується багатостороння та колективна дипломатія латиноамериканських держав?
4. Назвіть характерні особливості дипломатії Святого престолу та дипломатичних представництв при Святому престолі.

Наукова література:

1. Ашавский Б. М. Межправительственные конференции. - М., 1980.
2. Бобылев Г. В., Зубков Н. Г. Основы консульской службы. - М., 1986.
3. Богданов О. В. Правовые вопросы пребывания ООН в США. – М., 1962.
4. Внешняя политика и дипломатия зарубежных стран. – М., 1981.
5. Воронцов Г. А. Правила процедуры в многосторонней дипломатии. – М., 1986.
6. Ганюшкин В. В. Дипломатическое право международных организаций. - М., 1972.
7. Дипломатия иностранных государств / под ред. Зоновой Т. В. - М., 2004.
8. Зонова Т. В. Дипломатия Ватикана в контексте эволюции европейской политической системы. – М., 2000.
9. Зонова Т.В. Дипломатия в условиях европейской интеграции и регионализации // Мир и Россия на пороге XXI в. - М., 2001.
10. Ивонин Ю. Е. У истоков европейской дипломатии нового времени. – Минск, 1984.
11. Квасов О. К. Дипломатия и дипломатическая служба Латинской Америки. – М., 2001.
12. Крылов С. Б. Принципы участия государств в системе ООН. – М., 1986.
13. Кузнецов С. А. Представители государств в международных организациях. - М., 1980.
14. Митрофанов М. В. Служащие международных организаций. – М., 1981.
15. Правила процедуры многосторонней дипломатии. – М., 1986.
16. Работа Комиссии международного права. ООН. Нью-Йорк, 1989.
17. Чиж І. С. Україна в Раді Європи. – К., Парламентське видавництво, 2001.
18. Blair A. Permanent Representations to the European Union. – Leicester: Center for the Study of Diplomacy, 2000.
19. Dembinski L. The Modern Law of Diplomacy: External Missions of States and International Organizations. – UNITAR, 1988. - 282p.
20. Effective Negotiation: Case Studies in Conference Diplomacy. – Kluwer, 1989. – 316p.
21. Graham N. A. (eds.) The United States and Multilateral Diplomacy. – Oceana Publications, 1984. – 266p.
22. Hayes-Renshaw F., Lequesne Cr., Loper P. M. The Permanent Representations of Member States to the European Communities // Journal of Common Market Studies, 1989, V. 28, № 2, p. 119 – 137.
23. Kaufmann J. Conference Diplomacy. – Kluwer, 1988. – 208p.

24. Keukekeire S. The European Union as a Diplomatic Actor. - DSP. Discussion Papers, No.21, 2000.
25. Multilateral Diplomacy and the United Nations Today / ed. by J. Muldoon, - Boulder: Westview Press, 1999. – p. 136 – 156.

Національне законодавство та міжнародні акти:

1. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру, від 14 березня 1975 р. – В зб.: Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.582 - 614.
2. Конвенція про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй, від 13.02.1946. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с. 615 - 619.
3. Конвенція про привілеї та імунітети спеціалізованих установ ООН від 21.11.1947. – В зб. : Действующее международное право. Т.1. – М., 1996. – с.620 - 631.
4. Про представництво України при Європейських Співтовариствах (Європейському Союзу): Указ Президента України від 21.04.1997р. №354/97 // Офіційний вісник України. – 1997. - № 17.

Перелік контрольних питань з курсу “Право зовнішніх зносин”

1. Поняття, зміст та основні ознаки дипломатії.
2. Основні етапи становлення та розвитку дипломатії.
3. Дипломатія стародавнього світу.
4. Розвиток дипломатії в епоху феодалізму.
5. Основні етапи класичної дипломатії.
6. Дипломатія епохи буржуазно-демократичної доби.
7. Основні риси дипломатії між двома світовими війнами.
8. Історичні типи держав та їх дипломатія.
9. Особливості дипломатії II пол. XX ст.
10. Розвиток української дипломатії.
11. Основні форми реалізації дипломатії.
12. Правові основи дипломатичної діяльності.
13. Дипломатія і міжнародне право.
14. Зовнішні зносини держав і право зовнішніх зносин.
15. Поняття та суть права зовнішніх зносин.
16. Об'єкт і суб'єкти права зовнішніх зносин.
17. Джерела права зовнішніх зносин.
18. Конвенційні та звичаєві норми міжнародного права в сфері зовнішніх зносин держав.
19. Роль внутрідержавного законодавства в регламентації створення і діяльності органів зовнішніх зносин.
20. Кодифікація дипломатичного права.
21. Органи зовнішніх зносин держави та їх система.
22. Внутрідержавні конституційні органи зовнішніх зносин.
23. Парламент – найважливіший державний орган у сфері міжнародних відносин.
24. Глава держави як центральний орган зовнішніх зносин держави.
25. Повноваження глави уряду в здійсненні зовнішніх зносин держави.
26. Роль Міністерства закордонних справ в реалізації зовнішньополітичної діяльності держави.
27. Внутрідержавні спеціалізовані органи зовнішніх зносин.
28. Постійні органи, які здійснюють дипломатичну діяльність за кордоном.
29. Тимчасові органи, які здійснюють дипломатичну діяльність за кордоном.
30. Діяльність торговельно-економічних місій держав за кордоном.
31. Військові місії держав за кордоном.
32. Інформаційні, культурні та інші представництва держав за кордоном.
33. Юридичні та фактичні підстави встановлення дипломатичних відносин.
34. Визнання держави і встановлення дипломатичних відносин.
35. Визнання уряду і встановлення дипломатичних відносин.
36. Відкриття дипломатичного представництва.

37. Дипломатичне представництво, його структура.
38. Види дипломатичних представництв. Основні класи глав представництв.
39. Призначення глави дипломатичного представництва. Агреман.
40. Початок вступу глави дипломатичного представництва на посаду. Вірчі грамоти.
41. Персонал дипломатичного представництва.
42. Призначення членів персоналу дипломатичного представництва.
43. Дипломатичні класи.
44. Дипломатичні ранги. Національне законодавство держав про дипломатичні ранги.
45. Дипломатичний корпус та його функції.
46. Дуайен дипломатичного корпусу. Правовий статус дуайена.
47. Принципи першості між главами дипломатичних представництв.
48. Військовий аташат.
49. Основні етапи розвитку дипломатичних функцій.
50. Основні дипломатичні функції.
51. Представництво інтересів третьої держави та її громадян.
52. Підстави припинення дипломатичних відносин.
53. Припинення функцій глави і членів персоналу дипломатичного представництва.
54. Відкличні та відпускні грамоти.
55. Засоби здійснення дипломатичних функцій.
56. Теоретичне обґрунтування дипломатичних привілеїв та імунітетів.
57. Становлення та розвиток дипломатичних привілеїв та імунітетів.
58. Класифікація дипломатичних привілеїв та імунітетів.
59. Основні привілеї та імунітети персоналу дипломатичного представництва.
60. Привілеї та імунітети дипломатичного персоналу.
61. Імунітети та привілеї адміністративно-технічного та обслуговуючого персоналу.
62. Основні привілеї та імунітети дипломатичного представництва.
63. Недоторканість приміщень: поняття, зміст, межі застосування.
64. Недоторканість приватної резиденції.
65. Недоторканість архівів, документів, кореспонденції.
66. Фіскальний імунітет.
67. Імунітет щодо дипломатичних засобів пересування.
68. Свобода зносин з акредитуючою державою.
69. Імунітет дипломатичної пошти.
70. Статус дипломатичного кур'єра.
71. Дія імунітетів на території третьої держави.
72. Дипломатичні і службові паспорти, візи, дозвільні листи.
73. Становлення і розвиток консульської служби і консульського права.
74. Поняття і джерела консульського права.

75. Кодифікація консульського права.
76. Особливості статусу консульських установ.
77. Встановлення консульських відносин і заснування консульств.
78. Припинення консульських відносин.
79. Консульські класи.
80. Екзекватура. Консульський патент.
81. Консульський округ.
82. Структура консульських установ.
83. Консульський корпус. Дуайен консульського корпусу.
84. Функції консульських установ і засоби їх здійснення.
85. Правовий статус почесних консулів.
86. Припинення консульських функцій.
87. Поняття та юридична природа консульських привілеїв та імунітетів.
88. Імунітети і привілеї консульських установ.
89. Імунітети і привілеї працівників консульських установ.
90. Консульська легалізація.
91. Нотаріальні дії консула.
92. Функції консула щодо громадян України.
93. Функції консула щодо суден України.
94. Консульський збір.
95. Функції консула у питаннях громадянства.
96. Функції консула щодо майна громадян України.
97. Поняття та особливості дипломатичного права міжнародних організацій.
98. Джерела та кодифікація дипломатичного права міжнародних організацій.
99. Правовий статус постійних представництв держав при міжнародних організаціях.
100. Порядок призначення глави та членів постійних представництв держав при міжнародних організаціях.
101. Припинення функцій постійного представника та членів дипломатичного персоналу постійного представництва при міжнародній організації.
102. Делегації до органів і на конференції міжнародних організацій.
103. Постійні місії спостерігачів у міжнародних організаціях.
104. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх посадових осіб.
105. Привілеї та імунітети представників держав, які приймають участь в діяльності міжнародних організацій і конференцій.
106. Поняття та основні етапи розвитку інституту спеціальних місій.
107. Класифікація спеціальних дипломатичних місій.
108. Міжнародно-правові основи організації та діяльності спеціальних місій.
109. Статус спеціальних дипломатичних місій у сучасному міжнародному праві.
110. Відмінність між дипломатичним представництвом і спеціальною місією.
111. Привілеї та імунітети спеціальних місій.

112. Привілеї та імунітети персоналу спеціальних місій.
113. Особливості використання інституту спеціальних місій в дипломатичній практиці України на сучасному етапі.
114. Характерні особливості дипломатичної служби в зарубіжних країнах.
115. Основні тенденції розвитку дипломатичної служби зарубіжних країн на сучасному етапі.
116. Співвідношення між органами зовнішніх зносин різних держав в здійсненні ними дипломатичної діяльності.
117. Сучасна зовнішньополітична система США та Великобританії.
118. Структура Міністерства закордонних справ Франції.
119. Реформа дипломатичної служби Франції.
120. Організація дипломатичної служби в ФРН.
121. Сучасна дипломатична служба Японії.
122. Становлення дипломатичної служби Словаччини.
123. Підготовка дипломатичних кадрів та просування по дипломатичній службі в країнах Європи та США.
124. Багатостороння та колективна дипломатія Латиноамериканських держав.
125. Організація багатосторонньої дипломатії Латиноамериканських держав.
126. Колективна дипломатія Латиноамериканських держав.
127. Представництво Латинської Америки в міжнародних організаціях та об'єднаннях універсального характеру.
128. Представництво держав при ООН та спеціалізованих установах ООН.
129. Дипломатичні структури Європейського Союзу.
130. Зовнішньополітичний механізм Європейського Союзу.
131. Європейські інститути дипломатичного представництва.
132. Дипломатична служба Святого престолу.
133. Історія папської дипломатії.
134. Сучасна зовнішньополітична служба Ватикану.
135. Закордонні представництва Святого престолу.
136. Особливості дипломатичних представництв при Святому престолі.
137. Протокол папської дипломатії.
138. Характерні особливості дипломатії Святого престолу.

Навчальне видання

Олексів Оксана Богданівна
асистент кафедри європейського права

Репецький Василь Миколайович
професор кафедри міжнародного права

ПРАВО ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

Програма курсу та плани семінарських занять
для студентів факультету міжнародних відносин

Відповідальний за випуск – М.З. Мальський

Комп'ютерний набір – О.Б.Олексів

Макетування – О.С. Кучик

Умовних друкованих аркушів – 0,8. Тираж – 100.

Надруковано на факультеті міжнародних відносин
Львівського національного університету ім.І.Франка
79000, м. Львів, вул. Університетська, 1